

Illustreret Familienblad.

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 52.

Illustreret Familienblad
udkommer hver Uge og koster 1 Dollar
pr. Aar, ufravigelig i Forstud

Den 30te December 1893.

Illustreret Familienblad
efterberes af C. Hulfsberg,
Decorah, Iowa.

7de Aarg.

De venter paa Fader. Efter et Maleri af L. da Rios.

Die P. Western
195

Præsten.

En Fortælling af V. L.

(Eftertrykt forbydes.)

(Fortl.)

Fra det jevne Land gik nu Vejen ind i et romantisk Bjerglandskab, i hans Schweiz, i Ungdommens og de høje Idealers Land.

Her saa det bevægede Studentertilv, her løb Frihedens Elv skummende og brusende igennem. Han saa en Stare Ynglinge syngende og leende drage igennem Landet, og han saa mørke Skiffelser, lig onde Aander, sno sig om imellem dem, snart hvissende dem i Dret, snart vinkende dem hid og did. Han saa Ungdommen følge efter op paa de farlige Højder, hvor man bliver svimmel, naar man ser ned, svimmel over egen indbildt Storhed — han hørte Stikordet: „Herrer i Landens Rige“, og det gyste i ham; thi med de forunderlige Brillen paa saa han igennem Menneffer som igennem Vinduesglas; han saa Hovmodets Djævel triumferende le ad de unge Laaber.

Dg han saa dem følge ned i det Lave, i Bildskab og Letfærdighed at forspilde deres Ungdom og besmitte Land og Liv, og han saa Kjødets Djævel triumfere.

Dg forfærdelige Syn! han saa de Gamle se derpaa og smile ad det og trække paa Skuldrene og sige: „Det giver sig med Aarene, lad dem kun være unge; de løber nok Hornene af sig og bliver adstadike; saadan har vi gjort.“

Den kolde Sved trængte sig ud af Præstens Porer, han vilde raabe, kalde, advare og holde tilbage, men hans Tunge var lammet, han kunde ikke røre et Lem. Men det hele var jo kun et Syn, en Drøm og ikke virkeligt; han var syg og havde Fieber, Kjempen var en Fantasi, og det med Brillerne et Minde fra et Eventyr.

Ja, hvem der kunde tro det! han prøvede derpaa, men forgæves. Nej, Sandhed er og bliver Sandhed, i hvad man saa end gjør og lader for at tilsløre, forvandske og formumme den; der behøver blot en at rive Sløret, Masketen og Forklædningen af, og der staar den atter stille og ren, ja endog saa uden Spor og Mærke af de stidne, travle Hænder, der havde forsøgt sig paa den. Hvoraf kommer det? Det kommer deraf, at Sandheden er af evig Herkomst og af uforgjængelig Væsen; fordi Sandheden er af Gud, ren, ubemitteligt og hellig og stærk som intet andet, stærk til at holde og bære. Dg den er ikke bunden til noget Sted eller til nogen Form, den kan vise sig i et Syn, i en Drøm saavel som i den mest profajste Virkelighed, men naar den viser sig, saa har den et ubedrægligt om end ubeskriveligt Kjendmærke paa sit guddommelige Udspring, der gjør den saa forunderlig uimodsigelig, at det eneste, man har at gjøre, er at bøje sig og tie.

Krog følte dette og bøjede sig. Selv om dette var et Syn, en Drøm, eller hvad man nu vilde kalde det, saa vidste han, at det dog var den ægte Sandhed, i Modsigelse til al den indbildte Virkelighed, han havde levet i. Han vidste med usigelig Sikkerhed, at dette var Sandhed fra Gud — og han vedstod for sig selv, at da han var rejst igennem Livets første Gang, da var det skeet i Løgnens Halvmørke, medens denne anden Rejse var i den virkelige Sandheds klare Lys.

Han maatte rejse med denne forfærdelige Følgesvend, enten han vilde eller ikke, og han maatte se med hans Øjne, hvor skrækkeligt det end bed og brændte i ham; der var intet Raad. Men værst af alt var dog det, at han i en af de Unge saa sig selv, livagtig som han gik og stod for saa og saa mange Aar siden, forføngelig og indbildt af sine Evner, sit Held, sit Ydre og sin Stilling. Igennem de magiske Brillen saa han nu Hjertets Tomhed og Evnerens Middelmaadighed der, hvor han før kun havde seet sin egen Storhed. Jo mere tryk og sikker denne Ynglings Gang og Væsen blev, jo større Kval at se derpaa. Hvor vilde det ende? Var der da ingen, slet ingen i den vide Verden til at raabe denne Unge an, til at standse ham paa Vejen, før det blev forfildt?

Jo, se blot! Der nærmer sig en; det er en Mand paa 30 Aar omtrent, bleg og alvorlig, med et fast og trofast Blik — man ser, at han har lidt

og stridt og tænkt og funden Ro — han ser saa vemodsfuld og hjærtligt paa den unge Krog og strækker Haanden ud til Venstreb. Han taler Ord, som røre ved Hjertets dybe Streng og minde saa underligt om Tante Emilie, Ord, som drage bort fra Kammeraternes Liv og Levesæt, som pege paa et Kors og sige: her gaar Vejen, den rette Vej til Maalet, kom! Dg den syge Pastor Krog ligger i aandeløs Spænding som en Tredjemand og ser til, hvor det kæmper i den Unge, hvor det drager til begge Sider, hvor Lys og Mørke brydes. For ham er det i denne Stund et Læringspil om Liv og Død med ham selv som Indsats.

Her er et Minde mørkt og bittert, og dog, han maa igennem det.

Det er en sildig Søndag Aften. Dagen er drevet hen i Kammeraters Lag og Aftenen med Kommerz og Svir, men det er ikke nok endnu; man drager ud, en liden Flok af 4 af de værste, ned ad Gaden højroset halvt beruset. Da føler Krog sig standset paa sin Vej, og en kraftig Haand lægger sig paa hans Skulder. Han vender sig om, og i Gadelystens Skin staar han Ansigt til Ansigt med sin gode Engel.

„Gaa ikke med! kom! jeg maa nødvendig tale med Dem!“

Der gaar et Stød igennem ham, han vakler og slipper Kammeraters Arm.

„Hvad, svigter Du? Er Herren der din Barnepige? Jeg tænkte, Du var vokset fra Svøbet, Du!“ Seet igennem Kjempenes Brillen har dette Djævel et Evighedsbetydning.

Den Unge svajer atter som et Siv for Vinden; han griber paany Kammeraters Arm og svarer den anden med hule, stolte Ord.

Den anden beder . . . betænk Dem . . . tænk . . . tænk paa Deres Moder.

En Hjerne omtaget af Vin og Brede og saa den Latterfalbe fra de tre afgjør til Mørkets Side Sagen; han skyder fra sig Lysets Aander og kaster Broen af. Med onde Ord, som nu brænde ham paa Hjertet, bryder han sit Forhold til den, der kunde, der vilde bragt ham Hjælpen, og som — det ser han nu — var sendt ham netop til det.

Aldrig siden har han vekslet Ord med denne anden, men aldrig kan han glemme det Afstedsblik, han fik.

Dg Tiden vinder. Scenen skifter.

Han ser en Kvinde, rank og stærk og stjern, med Sundheds Roser paa sin Kind, i Haaret Glædens og — en Bæddestrid om hende.

Han styrter sig i Kampen og vinder Prisen. Fra alle Sider lyder det: Et smukt Par! Se hvor Livet ligger aabent, lyst og lykkeligt for dem. Men Brillerne de vise ham: en Overflade grøn med Blomster — derunder Hængedynd og Møje.

Derfra gaar Rejsen ud i fladt og frugtbart Land med Agerjord. Den vilde Elv er bleven til en bred og stille, adstadig Flod, som driver Møller og Fabrikker; den er nu tæmmet, er solid og praktisk og gjør Nytte for Pung og Vre.

Det er nok Livets Holland med Korn og Frugt og Tulipaner.

Den arme Præst — han skjælver i hvert Lem. Af, ikke derind! blot ikke derind! men Kjempen peger ubønhørlig fremad; han maa derind. Hvad ser han da? Han ser en Præst forkynde Ordet i Blomsterprog og egen Visdom; han ser en Blind vejlede Blinde ved Siden af den dybe Grav, som venter begge Parter. Han ser et verdsligt, lyndigt Hjerter hylle Tro og Gudsfrugt, en Løgner lyve i Guds Hus; han ser sig selv som Lejesvend med Dødens Mærker paa sin Pande. Forspildt og ødelagt ligger Livet i en Sum bagved ham, og i lange Rækker staar Vidnerne imod ham; det hele er saa klart, at der bliver ingen Plads for Undskyldning, Udsmykning eller Forsvar. Dommen er paa Forhaand givet: Fortabt! En Lejesvend fortabt, jo det lød logisk. Dg Dommen er alt ved at eksekveres; thi dette er en Sild-ovn, en Forimag paa Helvede.

Hans Kræfter var udtømte, og han sank atter hen i denne følelseløse Døs, som Doktor Preisler ej forstod, og laa i flere Dage saadan.

Da Præsten igjen vaagnede til klar Bevidsthed, var det høilys Dag. Septemberjolen havde benyttet sig af en Sprække imellem det nedrullede Gardin og Vindueskarmen til at stjæle sig ind i Stuen, for i en enkelt Straale igennem Luften at vise alle sine Farver fra Rødt til Violet. Krog laa en Stund

gamte stille og iagttag hvorledes Støvgranene dansede i det farvede Sollys, saa førte hans Dre Djet her efter en puslende Lyd fra Krogen. Det var Karen, der strikkede. Hvilken Fred der var over det Ansigt!

Han rørte sig; Karen saa op.

„Bil Præsten have noget?“

„Nej, men kom og sæt Dig her.“

Karen satte sig; der blev en lang Pause. Han kæmpede øjensynlig en haard Kamp med sig selv. Endelig kom det: „Karen, tror Du paa Gud?“

„Ja.“

„Hvem har lært Dig det?“

„Det har Moder.“

„Har han nogensinde hjulpet Dig, saa at Du ved med Visshed, at det var ham?“

„Ja, mange Gange.“

„Hvordan?“

„Naar jeg var bedrøvet, . . . naar Fader var syg, eller naar vi savnede Brød, og jeg bad i Jesu Navn.“

„Hvoraf ved Du, at det var ham?“

„I Hjertet.“

Dermed var Samtalen endt, og Præsten drejede sig om imod Væggen.

Endelig kom man saavidt, at Patienter kom op, og tilsidst at han kunde gaa lidt ud. Doktor Preisler var ivrig efter at saa ham i Luften. „Det er Efteraarsluften, der skal hjælpe ham,“ sagde han til Fruen, „vi maa bruge hver en Solstraale;“ men til Trods for den styrkende Efteraarsluft gik det paa-faldende langsomt med Refonvalescensen, og der var mange Tilbagefald.

Han saa stadig bleg og lidende ud og gik højet og vaklende ved sin Hustrus Arm paa sine smaa Ture; han var i det Fjerdingaar bleven mange Aar ældre. Hans Hustru, der af Naturen var stærk, dygtig og livlig, forsøgte alt for at opmuntre ham, men han havde ingen Lyst til og ikke Interesse for noget.

En Dag, da han ved hendes Arm gik forbi Kirken, hentastede hun opmuntrende: „Ni skal Du se, Johannes, det vil ikke være længe, førend Du selv igjen kan forrette din Tjeneste. Det skal blive herligt at høre Dig engang igjen; hele Byen længes derefter; thi de synes i Grundten ikke om den brave Pastor Petersen, som vikarierer for Dig; han er dem for tør og for lidet begavet.“

Der gik en Gysen igennem Præsten, saa at hans Hustru sølte hans Arm skjæve i sin.

„Faar Du ondt, Johannes, Du er saa bleg.“

„Nej, men jeg fryser,“ og saa gik de hjem.

En Dag tog Doktoren ham rigtig for, som han kaldte det. „Hør nu, Pastor Krog,“ sagde han, „De maa tage Dem sammen og ikke saaledes gaa og gruble over Deres Sorg. Lille Karl er jo godt gjemt, og han fik en let Død; han var ikke et Djævelblik ved Bevidsthed efter Faldet. . . Livet ligger jo lyst og stjont foran Dem. . . De har endnu to flinke Børn, en kjær Hustru og mange Venner. Der fattes Dem ikke andet, end at De skal opgive denne sygelige Kjælen for Sorgen over Deres Gut for at blive rask og glad igjen som før.“

„Tror De?“ var Svaret, og dermed fulgte et forunderligt Blik, som gjorde Doktoren helt uhyggelig.

Han maa adspredes, var Løsenet, men ingen kunde finde paa noget at adsprede ham med. En mørk, tung Sky havde lejet sig om hans Sjæl og drog ham dybere og dybere ned mod de mørke Bunde. Han trak sig mere og mere ind i sig selv, og endog hans Hustru kunde ikke afløse ham nogen Fortrolighed.

„Han maa rejse,“ sagde Doktoren; „dette gaar ikke. Han maa i andre Omgivelser og en anden Luft; der er ikke andet for. De maa rejse med ham, Fru Krog.“ Dg saa rejste Hustruen med den syge Mand.

Hele Byen undrede sig med Kette over Præstens Sygdom. At en Mand, der saa Guds Finger i alt, der havde saa skjønne Trostens Ord for andres Sorg, at han ikke kunde troste sig selv, det var ubegribeligt. Ja, havde det været hans Hustru, der var død, saa kunde man til Nød have forstået det, men et Barn, en saa almindelig Begivenhed som et Barns Død! — At falde saadan sammen over det, det var, som om et af Skovens stolteste Træer vilde falde for et enkelt Øksehug.

Jøvrigt gik alt i Byen sin vante Gang. Agent Sorensen tjente flere og flere Penge, medens de andre

Kjøbmænd stred for at holde Balancen. Fru Postmesterinden, som var vendt tilbage fra Sylland og af Fru Snakkenborg var sat nøje ind i det under Fraværelsen passerede, gjorde sin Mand Livet surt. Kirsten vaskede og bad, den tydske Skrædder drak og bandede paa gebrokkent; Apothekeren medicinerede og ærgrede sig over alting, og alt imens tabte Lunten sine grønne Blade, og Doktoren talte om at binde sine Krøner ind. Karen, som siden lille Karls Død havde plaget sig med uforstyldte Selvbebrejdelser over Ulykken og dens Følger, havde ogsaa en trist Tid; men Ansæret for de to Smaa, som var lagt paa hende i Forældrenes Fraværelse, og det meget, hun havde at bestille, holdt hende i Aande.

Da saa havde hun sin Opmuntring og Støtte i Moderen, der engang imellem stjal sig et Ord ind op til hende for at forstyre hende, at Herren nok skulde gjøre alting godt igjen; han var trofast over al Maade, og hun, Kirsten, havde nu sine egne Tanker om, at han havde noget ekstra for med Præsten, som ingen Skade skulde blive til. Det forstod sig, hun var jo hun en stakkels ensfoldig Basterkone; men nu skulde Karen bare passe paa. Saadan holdt de Modet oppe for hinanden.

Smidlertid stod Sæsonen med Middage og Selkabelighed for Døren, men alt tegnede saa trist iaar. Justitsraad Smith led af Gigt, og Præstegaarden, som ellers var et af de livligste Huse i Byen, stod øde. Det kneb endog saa for Doktor Preisler al holdt Humøret oppe; thi Fruen strantede, og Therese saa bleg ud og var meget stille.

(Fortf.)

Stands!

Paa Jord er megen Sorg og Nød;
Er Du af Herrens Flok
Og ved, hvad Dig din Mester bød,
Saa har Du Arbejd' nok:
Tør Taaren af den blege Kind
Med blød og varsom Haand,
Plant Haabet i det syge Sind
Og løs de tunge Baand.

Som der er mangan Markens Urt,
Der spirer under Sne,
Og længes efter Sommersol
Midt i en Vinters Sne,
Saa er der mangan liden en,
Som Sorgens Nat har gjemt,
Der længes efter Kjærlighed,
Men endnu sidder glemt,

O søg dem, mens Du færdes her
Og vis dem Kjærlighed;
Du taber ej, Du vinder kun
Langt mer', end selv Du ved.
O stands og gaa dem ej forbi;
De er Vorherres Smaa,
Han ved din Vej har sat, fordi
Du ej skal fra dem gaa.

G. S.

Solveig.

af

Annette Ihle.

(Eftertrykt og Overtættelse forbydes.)

(Fortf.)

Det var en bidende Frost, og fra det dybblaa Himmelhvælv funkede en uendelig Stjernevimmel, medens Gaslygtens matte Skin kastede en flimrende Velysning over den bedrøvelige Gruppe paa Trappen.

Med bevøgelige Hænder i Siden stod den brede, tjenstvillige Madam et Øjeblik og hørte paa den saare Gullen.

„Kjære Barnet mit Du faar da ikke tage sig paa Vej hellere; se og kom hjemover, saa gaar nok dette over —“ sagde hun.

Men nu begyndte Vognrækkerne at rykke mod Hovedindgangen, og saa slog hun Hænderne sammen med et Klask.

„Nej, mener jeg ikke, de alt skal ud, jeg — ja, jeg kom rigtig net i det jeg ogsaa for den fremmede Sontungens Skyld, — og medens hun holdt sin Eretale om den „hyggelige Frøken,“ som nu var Brud, vraltede hun igjen opover Stentrappen for muligens at indhente noget af det forsmte.

Med en bedrøvelig Mine tog Louise Solveigs Haand og hjalp hende op, og saa begyndte de sin triste, bedrøvelige Gang hjemover igjen.

Til sin egen store Forbauselse lærte Solveig hurtigt at forstaa, at det pludselige Slag, hendes unge Hjerte havde faaet, ikke var til Døden.

Istedensfor at synke ned i en haabløs, sønderflidende Sorg, fyldt af Gærme og Bitterhed hendes Sind, og med Foragt tænkte hun paa ham, som paa en saa skammelig, letfindig Maade havde drevet Spil med hende og hendes Hjertes varme Følelser.

Med indødt Gærme knyttedes den fine, hvide Haand, som nok skulde fundet Kraft til at tildele ham de Slag, hun saa inderlig vel undte ham.

Og hun, som havde skrevet den Billetten ogsaa! Han fik rigtig en passende Moro ogsaa paa sin Bryllupsdag, den Bedrager!

Det første hun foretog sig efterat være kommen nogenlunde til Besindelse efter det første Indtryk, var at rive Sølje og Armbaand af sig og kaste dem bortover Gulvet, saa det stranglede i de fine nydelige Sømmensætninger, og saa tog hun Bestemørs nyhoppede Sølje og fæstede den i Kjøletraben.

Nu spekulerede hun helt ivrig paa, hvorledes hun, naar hun sendte ham denne foragtelige Gave tilbage, paa den mest eftertrykkelige Maade, skulde lade ham saa vide, hvor usigelig dybt hun foragtede ham, og hvor knusende ligegyldig han var hende.

Som hun saaledes spekulerede paa og tilbage oprørt og urolig, kaldt Bisset paa Haralds indpakkede forsmaaede Gave.

Saa tog hun uvilkaarlig den kostbare Pafke og gav den en tryggere Blads, medens hun næsten traadte paa de blinkende Øjenstande paa Gulvet.

„Fsch! sligtnoget skal ligge der midt for Dyrnen paa en ogsaa —“ saa bøjede hun sig ned, og Armbaand og Sølje og slængte dem hen i en tom Komodestuffe.

Faderen havde ikke engang turdet haabe, at Kuren skulde lykkes saa fuldstændig; men nu gottede han sig i sit inderste Hjerte over sin Triumf.

Dagen efter kom Faderen og sagde, at han skulde paa Bisit til Doktor Sten.

Hun saa pludselig sporgende paa ham; men da hun saa de spillende Øjne, som fæstedes paa hende, kastede hun paa Raffen.

„Ja, gaa Du, Far.“

„Seg tænkt, at Du maatte kunde have Lyft til at følge med.“

„For at gratulere de Nygifte, mener Du kanske?“

„Ja netop for at gratulere de Nygifte, Solveig.“

„Du kan vel tage med en Hilsen fra mig, Far.“

„Savist ja, kom bare med den, vesle Solveig.“

„Sig ham, at der er ingen i den hele, vide

Verden, jeg foragter sig som den Lapsen — Doktor Sten.“

„Det var et farligt Omflag det, Du.“

„Ja, men saa er det ogsaa sikkert.“

„Kansse Doktoren neppe kan konkurrere med Harald Sandberg nu?“

„Med Harald! aa nej, det er ingen Sammenligning der — Harald er titusinde Gange bedre!“

Det gav et Sæt i Faderen; nu var han sikker paa Udfaldet.

„Maaske jeg ligesaa gjerne kan sige den fine Doktor, at Du skal gifte Dig med den rige, vakkere, retskafne Harald Sandberg?“

„Ja, Far, sig det, sig det altsammen, og sig ham ogsaa, at den Billet, som han fik igaa, var bare et Tak for sidst, for den, som driver skammelig Løjer med andre, fortjener det ikke bedre.“

„Hvilken Billet, Barnet mit?“

Hvor smygende blid, han nu var med sin fortræffelige Datter, som han endelig havde faaet did, han vilde have hende!

„Hyt han! det kan være affurat det samme med den Historie. Men denne Pafke maa Du tage med Dig, Far, og hilse Doktoren og sige saa mange Tak, fordi han er saa omsorgsfuld mod mig, men Harald Sandberg giver mig Søljer og Armbaand og alt, jeg bare kan ønske mig, saa han kan spare sig Ulejligheden.“

Hun stod med Paffen i Haanden og saa med et harmfuldt Blik paa Faderen, som sad der og lo, saa det kluffede i ham.

„Kansse Du ikke vil, saa kan jeg nok saa sende Paffen ellers ogsaa jeg.“

„Om jeg vil — jo saavist som jeg hedder Kristian Svendsen, Guldsmid min,“ og saa tog han Kommetørklædet frem og tørrede sine Øjne, medens han igjen søgte at blive alvorlig.

„Men vil Du sige det affurat, som jeg har sagt nu, Far?“

„Ja, til andet!“

„Ja, for ellers faar Du den ikke.“

„Kom bare med den Du, Solveig, kanske Far ogsaa kan lægge sit til.“

Da Faderen vel var ude af Synne, pustede Solveig lettere.

Det var, som havde hun for altid grejet hele Doktorhistorien fra sig.

Allerede samme Aften kom Harald tilbage fra Drammen.

Svendsen fik det med et saa travlt, Sandberg maatte være saa snil med at undskyldte ham; han skulde absolut have grejet adskillige Affærer ikveld.

Derjom Sandberg havde Lyft til at sidde en liden Stund igjen og passiare med Solveig saa —

Hun havde begyndt at saa Hjemlængsel hun, stakkels liden, saa han fik nok je at skynde paa nu, saa de kunde komme hjemover.

Harald saa ikke nogen synderlig stoffet ud, da Døren lukkedes efter den driftige Mand.

Men Solveig var gaaet hen til Vinduet og stod i dybe Betragtninger over det brogede Fjolkeli under Gaslygtens Skin.

Harald blev siddende taus og tankfuld, medens han alt imellem stottede bort til den unge Pig; derborte ved Vinduet, der lod, som om han ikke engang var tilstede.

Endelig blev denne trykkende Tausshed ham altfor pinlig; han stod rasst op og stillede sig ved hendes Side.

Da sendte hun ham et flygtigt Øjeblik.

„Har Du tænkt over det Løfte, Du gav mig, Solveig?“

„Ja, jeg har nok det —“ svarede hun neppe hørligt.

Saa greb han hendes Haand og forsøgte at faa et Glimt at se af de sønkedne Øjne.

„Solveig, vil Du blive min egen kjære Fru? — svar mig nu, Solveig — vil Du?“

„Derjom Du vil være tilfreds med mig, som jeg er, saa.“

„Tilfreds med Dig, Solveig!“ og han drog hende glædestraalende ind til sig.

Da Svendsen endelig kom hjem, sad det uforlovede Par i Sofaen.

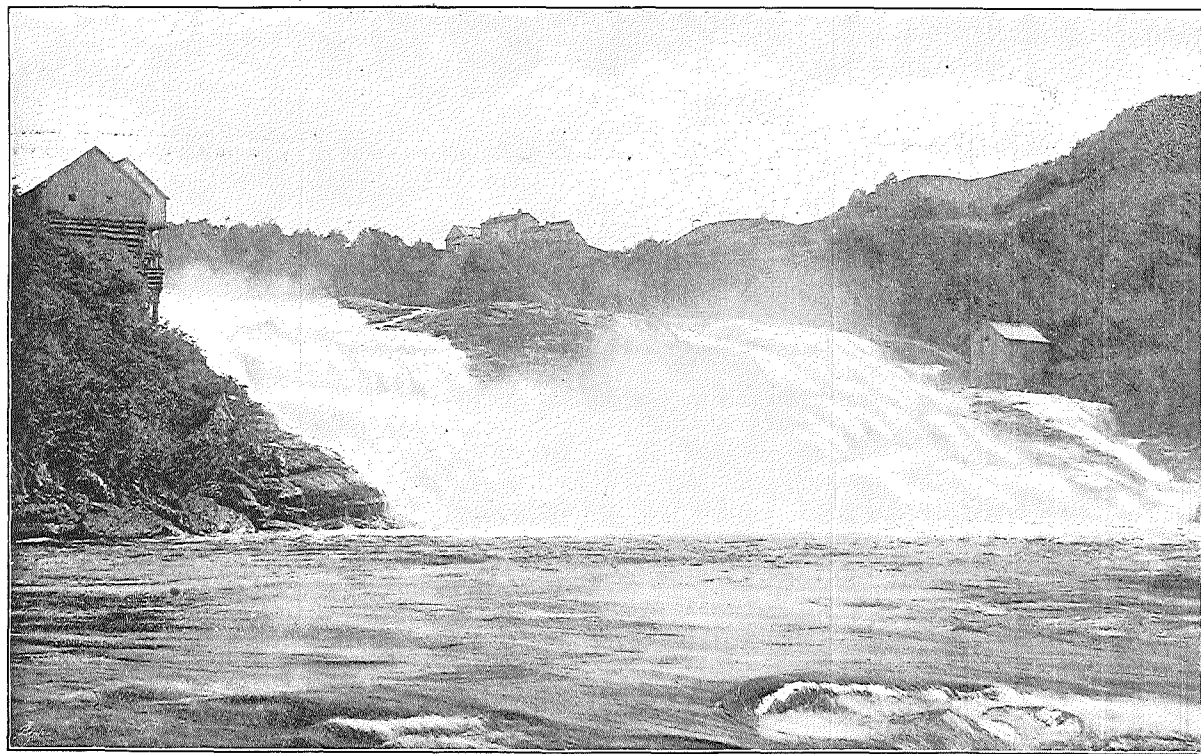
Solveig rødmede dybt og vilde tage Flugten, men Harald holdt hende fast.

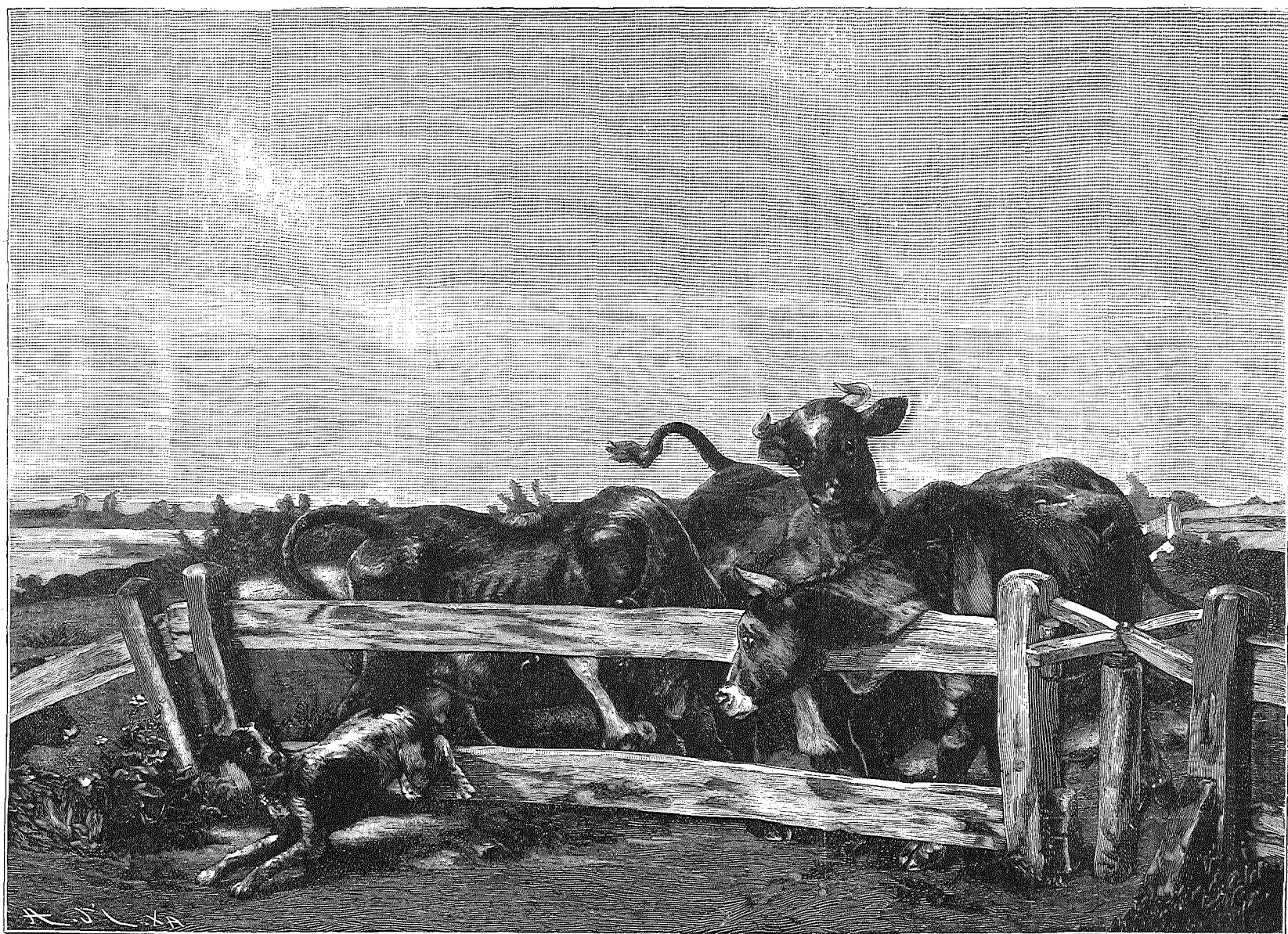
Fra det nye Kristiania: Parti fra Karl-Johansgade.

Fra det gamle Kristiania: Kroken ved gamle Mers Kirke.

Lerfossen.

Fredsforstyrren. Efter et Maleri af A. Sarter.

Saa rejste han sig med hendes Haand i sin.

"Vil Du give mig din Datters Haand, Svendsen? — Hun er villig til at blive min Hustru."

"Ja, og det med Glæde, Sandberg." Ansigtet lygte som en Sol, da han gav det unge Par et fast, kraftigt Haandslag.

Og Harald havde aldrig før saa varmt gengjældt Svendsens Haandtryk.

Snart kom Brylluppet paa Tale.

Harald og Solveig var bleven enige om, at de helst vilde blive viede i al Stilhed inde i Byen, før de rejste hjem.

Det fandt Faderen at være et praktisk Arrangement, rigtignok bedrog de derved Bygden for et Gilde, men det kunde da sagtens holdes efterpaa.

"Men det er netop det, vi ikke bryder os om, Far."

"Na — jafaa, ja, affurat som Dere selv vil naturligvis, Barna mine."

"Vi tænker at saa gamle Præsten Hansen til at vie os — han, som baade har døbt og konfirmeret os begge to," sagde Harald med straalende Dine og trykkede varmt sin Forlovedes Haand.

"Nej jafaa Du — ja, det var rigtig svært hyggeligt for dere det."

Saa kom nogle travle Dage for det nyforlovede Par med at gaa omkring i elegante Butikker og gjøre Indkjøb til det for saa vel forsynede Hus.

Solveig saa tilfreds og fornøjet ud. Harald vidste ikke, hvorledes han bedst skulde glæde hende, og med alt større Interesse tænkte hun paa det rige, smukke Hjem, hun nu skulde saa, medens hun af al Magt tvang alle Tanker paa Sten ud af Hjertet.

Nu skulde da den Doktor saa Syn for Sagen — at hun ikke gif der og sørgede for ham!

— Saa kom den sidste Aften før Brylluppet, som skulde fejres i al Stilhed i det Hotel, hvor Harald altid havde sit Logi, naar han var i Hovedstaden.

Det unge Par havde taget sig en lang Spadseretur og skulde nu ikke sees igjen før Morgendagen ved Alteret.

Harald havde været alvorlig stemt og havde talt mange gode Ord til sin Brud.

Det var ikke alene Kjærligheden til hende, hans Hjertes Udtaarede, som havde givet ham Lyk og Kraft til at bryde med gamle Vaner og at længes alt mere efter et fyldigere Kristentliv i huslig Fred og Lykke sammen med hende, som visse vilde blive ham den bedste Hjælp og Støtte til Bestandighed paa den Vej, han var begyndt at gaa, og hvor han følte sig alt mere lykkelig og tilfreds.

Bed Faderens Dødsleje var Omslaget kommet, og han vilde vist aldrig forvinde Indtrykket af Faderens fortvilede Kamp eller den derpaa følgende Fred og Fryd med saa mange gode Formaninger til ham, Sønnen, som havde været sin Faders Afgud, og for hvem han havde dnyget jordiske Statte op uden at tænke paa Sjælens Fattigdom og dybe Trang efter Kjærlighed og Lykke.

Men nu skulde de, det unge Ægtepar, begynde sin Livsvej sammen med det formaal villig at hde af sin Overflod til dem, som levede i Trang og Nød omkring dem, og saaledes meddele noget af den Lykke, der var bleven dem selv tilbed, til sine mindre heldige stillede Medmennesker.

Solveig gif stille og tankfuld ved hans Side og følte sig i dette Øjeblik saa værdig til al denne tillidsfulde Kjærlighed.

Saa stod de med et, lige under en Gaslygte, Ansigt til Ansigt med Trygve.

"Kjære, Du kom, som Du var faldt ned fra Maanen," lo Harald og rystede hans Haand — "jeg troede Dig nedi Tydskland etsteds, og saa staar Du her."

"Vi kom hjem for to—tre Dage siden —"

"Jeg maa forestille min tilkommende Hustru for Dig; det er vel en Nyhed for Dig det" — sagde Harald fornøjet.

"Nej, ikke saa ganske; jeg traf Svendsen igaar, og han fortalte, at I skal have Bryllup imorgen."

"Jafaa. Du har vel ganske modtaget Indbydelsen før da — det vilde være svært hyggeligt, om Du kunde følge os i Kirke."

"Jaf, dersom jeg bare kan. Jeg har lovet Morbror at rejse en Tur til Fredrikshald i Forretninger imorgen."

"Du maa se at saa udsat Rejsen."

Solveig havde pludselig faaet det travlt.

"Egentlig skulde Solveig og jeg skilles nu, men dersom Du vil følge med os op en Tur, skulde det være hyggeligt."

"Jaf, det kan jeg ikke ikveld. Jeg vil ønske Dere begge to til Lykke med Forbindelsen," sagde han og rakte dem Haanden.

Da Solveigs Haand hvilede i hans, gav hun ham et Blik som en fangen, forstræmt Fugl, og han betragtede hende forskende, idet han et Øjeblik holdt hendes Haand fast.

"Se at komme imorgen da, Trygve! Du vil træffe den gamle Præsten vor, som kommer ikveld, og kanske et Par af de andre med. Du vil nok gjerne det Du ogsaa, Solveig."

"Ja," svarede hun uden igjen at løfte Blikket.

"Hvis jeg kan," sagde Trygve og løftede paa Huen, idet han fortsatte sin Gang.

Stille og tykt gif Brudeparret ved hinandens Side indtil de var komne ind i Forrummet og skulde skilles.

Harald omfattede Solveigs Haand med et fast Tryk.

"Det er noget, jeg vil spørge Dig om, før vi skilles ikveld, Solveig, Du ved, hvor vi hernæst vil mødes. — Bar det af din egen frie Villie, at Du gav mig Løftet."

"Ja, det var af egen fri Villie —" men i Dunkelheden kunde han ikke se det urolige Blik, som fulgte Ordene.

"Det skyldtes ikke Pres fra din Far —?"

"Nej, Harald."

"Og ingen stod mellem os — ikke Trygve?"

"Nej, det gjorde han ikke."

"Heller ingen anden? Jeg tænkte engang, at Doktor Sten —"

"Nej, nej, han mindst af alle —!"

"Jaf, Solveig, nu er jeg tilfreds," han trykkede hende glad ind til sig, og medens han saaledes holdt hende omslynget, sagde han: "skal jeg eje Dig, saa maa det være helt, Solveig, jeg skulde ikke kunne udholde Tanken paa, at det modsatte skulde være Tilfældet — det skulde ikke blevet godt hverken for Dig eller mig —"

Det sidste kom saa haardt, at Solveig ordentlig krympede sig derunder.

"Du er streng Du, Harald —"

"Synes Du det, Solveig. Jeg vil dog saa gjerne blive rigtig snil og god mod Dig gennem hele Livet, Du min egen hjertenskjære Pige —" saa kyssede han hende ømt, og saa viklede hun sig ud af hans Arme og sprang op paa sit Værelse.

(Forts.)

Albumblad.

*Jeg binder Dig Blomster,
Jeg fletter en Krands!
Tro ikke, at Livet skal være en Dands.
Paa spidse Torne din Fod vil træde,
Og bitre Taarer skal Kinden væde.*

*Jeg binder Dig Blomster,
Jeg fletter en Krands!
Søg ej efter Glæder, der daare hver Sands.
Skal i din Frelser sig for Dig dølge,
Du maa hans blodige Fodspor følge.*

*Jeg binder Dig Blomster,
Jeg fletter en Krands!
Ak, se dog i Mørket den straalende Glands,
Som udgaar fra ham, der Synden soned',
Fra ham, der for os blev tornekronet.*

Benedicte Brynmildsen.

Lerfos.

(Til Billedet.)

Store og lille Lerfos ligger ved Gaarden Leran ca. 5 Kilometer i Syd for Trondhjem. Den lille Fos har en Højde af 20—30 Meter og frembyder et storartet Skue. Den øvre og bredere Fos er noget højere, men ikke lodret. Ved begge Fosse er flere Fabrikker anlagte.

Hjemmet.

Hjemmet, Hjemmet.
Den Frisødes Land.
Der er ej Nat i Hjemmet,
Men evig, skyfri Morgen.

"For os ved din Haand
Ind i det store Fædreland."

Doktoren havde gjort alt, hvad han kunde, Plejerken havde ogsaa gjort alt, hvad hun kunde, den lille Gut i Sengen ved Siden havde ofret alle sine Kræfter og Tanker paa den lille Nabo. Han havde med Glæde givet ham sine elskede Byggekloster, og efter Visittiden havde han foræret det blege Barn en stor Pose fuld af Smakjæks.

Men trods alt, hvad der blev gjort for at bringe lidt Liv i ham, saa den lille Patient og stirrede taalmodig op paa den lille Stribe af Himmelen, som var synlig mellem de høje Storkenspiber, hvor hun fra Tid til anden kunde se de smaa, hvide Stjer stjve sydoover.

Han vidste, i hvilken Retning Syd var; thi det første Spørgsmaal han havde gjort Plejerken, da hun havde forstaaet, at han var en liden schweizisk Gut, var: "Schweiz derhenne?" og Plejerken havde vist ham det Vindue, som vendte mod Syd, og hun havde fortalt ham, at den Vej gif Stjerne for med Tiden at komme til hans elskede Hjem.

"Hvor lang Tid?"
"Na, ja," Plejerken var ikke rigtig vis i sin Sag, "to Dage, saa omtrent to Dage."

De mørke Dine vendte sig tankfuldt mod Vinduet.

"Idag — Fredag. Søndag er de der?"

"Ja."

Man maatte have haft et haardere Hjerte end den elskelige Kvinde, som stod ved Sengen, dersom man ikke straks var gaaet ind paa det syge Barns Forestilling, at Stjerne gif direkte til hans fjerne Hjem.

"Ja, de gaar til Bjergene, og de vil se det Sted, hvor Du kommer fra, og naar Du bliver bedre, skal Du ogsaa saa rejse did. Sig mig, hvor længe har Du været borte?"

Det var ikke saa let at fortælle, det var vanskeligt at finde de rette Ord, og Stemmen kvaletes atter og atter ved Grindringen om den lange, lange Vej, som laa imellem det store, skidne London og den lyse, solbestemte Dal, hvor den lille brune Trachyte indeholdt alt, hvad der var ham kjært, og Hoster kom saa ofte og tog Aanden fra ham, skjønt han var saa ivrig for at blive færdig med sin Fortælling nu, han havde fundet nogen, som rolig vilde høre paa ham og smile, naar han famlede efter Ord — nogen, som slet ikke lignede de kolde, barste Fremmede, der ikke havde Tid til at høre paa ham, men skyndte sig videre i den trange Gade.

Dersom Barnet bare havde kunnet finde Ord til at fortælle om det, hvoraf hans Sind var opfyldt, vilde han have fortalt om mange Betyrninger. som ikke ved dens egen Skyld var kommet over en haardt arbejdende, driftig Familie. Faderen havde lugget Jorden af sig, da han skulde fælde et Træ, Moderen havde i mange, mange Maanedes været syg, det havde været Naar, og Ulrik, der følte, at han som ældste Søn havde Ansvaret, havde endelig povet at fortælle Forældrene om sin længe nærede Plan: at drage til England, hvor der var saa mange rige Folk, og hvor han skulde fortjene mange Benge til de kjære Forældre. Til sidst havde han faaet Lov, og Forældrene havde med tungt Hjerte iagttaget de saa, simpl: Forberedelser, som deres Gut gjorde til sin lange Rejse.

Den gode, gamle Landsbypræst havde ganske billigt Ulriks Plan og endog skrevet til en Ven af sig i London, som i fornødent Fald skulde række ham en hjælpende Haand, og da han intet andet havde at give Gutten, havde han givet ham sin Velsignelse og seet ham begive sig ud i den vide Verden, sit dende paa et Læs Bed, der skulde bringes til nærmeste By. Han havde vistet til ham med sit store røde Silkelommelørklæde, tilraabt ham opmuntrende Ord og gjen-taget "Gud være med Dig!" indtil der ikke var andre end Gjederne, som hørte hans venlige Stemme. Men den gode Pastors venlige Ansigt vilde være blevet mørkt, og Smilet vilde have veget Bladsen for et bekymret Udtryk, dersom han havde kunnet se, hvor saa venlige Ord og hvor mange barste Afslag hans lille Ven fik under sin Kamp for at finde Arbejde i

den kolde, uhyggelige By, hvor den fugtige Taage bragte ham til at gysse og hoste, og de Forbigaaendes strænge Ansigt gjorde hans Hjerte slyngt og elendigt. De lyse Forhaabninger om at sende Penge hjem blev svagere og svagere, da han fandt, at det var vanskelig nok at fortjene Penge til at kjøbe Mad, skjønt han behøvede saa lidet for at tilfredsstille sin Hunger.

Sik han tilfældigvis høre om en ledig Plads, fandt han stadig en større og stærkere Gut foran sig, og man fortalte ham, at han „saa ikke ud, som om han aarbede at arbejde.“

Pastorens Ven maatte enten være død eller bortrejst; thi han lod ikke høre fra sig, og til hvem anden skulde den ensomme Gut vende sig for at faa Hjælp i det store London, hvor der er saa mange Mennesker?

Hjem havde han jo ej.

Ulrik var en kjæk Gut, og han havde ventet sig haardt Arbejde og liden Fortjeneste til at begynde med. Paa en ubestemt Maade havde han forestillet sig Vanskeligheder, som han lidt efter lidt skulde overvinde, men han havde fast besluttet sig til, at intet skulde bringe ham til at give tabt, han vilde aldrig lade sine Forældre vide, hvor uheldig skuffet han var bleven, han vilde ikke skrive et Ord, før han havde gode Efterretninger at meddele og kunde sende dem lidt Penge, om det var aldrig saa lidet, for at de skulde tro, at han snart blev rig og vilde komme hjem.

Men der er en Ting at kæmpe med, som han aldrig har taget med i Beregningen; han havde aldrig tænkt paa den skrækkelige Hjemve, som bemægtiger sig de ædleste, kjæfeste Hjertes og fylder dem med en uovervindelig Længsel og Uttraa efter engang til at gjense det Hjem, de har forladt.

Tiden, der ellers læger saa mange Saar, kan aldrig læge dette. Nej, selv i det bedste Apothek vil Du ikke finde noget Lægemiddel, som helbreder denne Bunde. Hvor gjerne vilde ikke dette Barn have arbejdet haardt og levet af den tarveligste Mad; men hvorledes kunde han arbejde, naar Hjemmet i Dalen Dag og Nat viste sig for hans Blikke, Fjeldene med sine sneklædte Toppe, der rager højt i Vejret, og den brusende Strøm, der i rasende Løb styrter sig nedover Klipperne for senere at glide langsomt hen gennem de grønne Enge, medens den paa sin Vej fylder den gamle hule Træstamme, der tjener som Vandingsbrug for det tørstige Kvæg, hvorledes kan han arbejde med et saadant Syn for Øje?

Så et smudsig, lidet Værelse sad han og stirrede ud af det tilstødende Vindue, stirrede med Øjne, der „saa uden at se“ paa de tilrøgede Skorstenspiber og den skede Himmel. Han saa istedet svajende Trækroner og en indbydende, stenet Sti, der slyngede sig op gennem Skoven til den lille Fæstning, som klynge sig fast op til Klippen. Dag og Nat lod i hans Øren Vindens Sugen i Grantoppene, Kobjældernes lystige Klang, Faarehyrernes Jodlen og Ljaeens Slag gennem det lange Græs, kort, alle de Lyd, som Sommeren bringer med sig.

Dagene blev koldere, Ulriks lille, tapre Hjerte tungere, medens hans Pung blev lettere end nogenstunde.

Nu nærrede han ikke længere nogen Planer om at komme hjem som en rig Mand, der kunde kjøbe en Ko til Fader og en Gjed til Moder. Alle Luftslotte var ramlede omkuld, kun et Dnsse var tilbage, og det blev for hver Dag mere og mere levende — slyng eller frist, med eller uden Penge, var det nødvendigt, vilde han tigge sig frem — koste, hvad det vilde, han maatte hjem — hjem — hjem!

Den eneste Ven, Ulrik havde vundet, var en stor Gut, som sad ved Siden af ham ved Arbejdet, og som under sit raa Ydre skjulte et stort, ædelt Hjerte, denne gav ham undertiden et godt Raad.

„Du burde gaa til Hospitalet, Frenchy,“ et Navn, han upartist gav alle, der havde vanskelig for at tale Sprøget.

Ulriks Øjne fyldtes med Taarer, men han ryfede paa Hovedet.

„Det er ikke daarligt der, de vilde give Dig Draaber for din Hoste — Du vil jo gjerne blive frist og komme hjem? Ikke sandt?“

Nu flød de mørke Øjne over.

„Vilde jeg blive frist der? Vil Du vise mig derhen? Det er bedst at gaa.“

„Godt, imorgen skal jeg følge Dig did. Det er saadant et hyggeligt Sted. Jeg har selv været der, saa jeg kjender til det.“

Næste Morgen puffede den store Gut — med Ulriks lille skjælvende, tynde Haand i sin — sig frem mellem den Mængde Patienter, der ventede udenfor det store Hospitals Port.

Doktorens Venlighed gjengav Ulrik Haabet, men han saa op paa sin Ven, da Doktoren sagde, at han gjerne vilde beholde ham hos sig nogen Tid.

„Ja vist,“ sagde Vennen, „Du bliver her, saa skal jeg komme og besøge Dig hver Vifitdag. Hold Modet oppe, saa bliver Du snart frist. Farvel da, Frenchy.“

Paa den Maade kom Ulrik til at befinde sig i den lange Sygestue, hvor alt var saa nyt og forunderligt for ham.

Efter saa Dages Forløb var den første Skjhed borte, og Ulrik forsøgte saa godt, han kunde, at takke Plejersten for al hendes Omhu; men Kræfterne vendte ikke tilbage, og Smerterne hørte ikke op, Ordet klang endnu i hans Øren, det gamle Ordvæd: gaa hjem hjem.

Plejersten, der som alle gode Plejerster forstod mere end, hvad der blev hende fortalt, talte en Dag til Doktoren om hans Hjemve, denne saa alvorlig ud og skrev sig det bag Øret. Han brugte en Mængde Ord og fortalte Studenterne mange interessante Enkeltheder om Nostalgia (Hjemve), medens Ulrik hele Tiden laa stille hen uden at forstaa et Ord af, hvad der blev sagt. Han hørte kun den Sang, som hans Moder plejede at synge for dem, naar de om Vinterastenerne sad samlet omkring Arnen, og Vinden for rundt Huset og forsøgte at trænge ind i alle Sprækker, som om den ogsaa vilde høre paa Sangen.

„Der var to smaa Kongebarn,“ sang Moderen, medens hendes Fingre for omkring med Kniplepinderne — hun forfærdigede Blonder, som hun solgte om Sommeren. Denne Sang havde Ulrik altid syntes bedst om, der var mange Vers, han tænkte paa, hvorledes han plejede at sidde foran Ilden og nynne med, og han glemte alle sine Sorger og Bekymringer, indtil Doktoren bøjede sig over ham og sagde: „Ræk Tungen ud, lille Mand.“

Da vaagnede han af sin lykkelige Drøm. Doktoren forstod heldigvis, at der gaves Tilfælde, hvor hans Duellighed ikke kunde udrette noget, og at Lægemidlet her ikke var at finde inden hans Profession, — en Dag, da Plejersten gik omkring med Medicinen havde hun den gode Nyhed at fortælle, at en Ven af Doktoren skulde rejse til Schweiz og havde tilbudt sig at tage Ulrik med.

Medicinen var god, men Nyheden var meget, meget bedre.

Man kunde have troet, at Plejersten havde en Trylleflask i Haanden, der indeholdt Livselixir, en saadan Virkning frembragte den paa det syge Barn.

Med nye Kræfter rejste han sig op i Sengen. Farven kom tilbage paa det blege Kind, Øjet lyst, Slapheden, Slapheden var borte, al Skjhed forsvundet. Han vendte sig til sin lille Nabo: „Nu skal jeg rejse hjem! Na, hvor herligt. Derjom jeg bare kan faa gjense mit Hjem, vil jeg dø lykkelig, ja ganske tilfreds.“

Den gode Plejerste delte hans Glæde og bad i sit Hjerte om, at hans svage Kræfter maatte faa være, indtil han i Sikkerhed var kommet til det elskede Fædrehjem.

* * *

Det hænder som Regel ikke ofte, at Plejerster har Ferier, men vor Plejerste befandt sig den følgende Sommer i Schweiz; hver Dag undrede hun sig mere og mere over alle de Herligheder, hun saa; men intet Sted fandt hun saa tiltrækkende som det lille Hjem højt oppe mellem Fjeldene, hvor hendes lille Patient havde boet. Solen kastede allerede lange Skygger henover Skraaningerne, da hun efter en møjssommelig Vandring naaede det første Hus i den lille, rolige Landsby.

Før hun spurgte om noget, vilde hun sætte sig ned og hvile for i No at nyde den smukke Udsigt, der aabnede sig ved hendes Fødder. Hun fulgte en liden Sti, som førte hende til den gamle af Vejr og Vind haardt medtagne Kirke, og satte sig endelig ned paa en simpel liden Bænk udenfor, hvor Solens sidste Straaler kjærligt dvælede.

Da hun nu saa sig om, forstod hun klart, hvad hun aldrig før havde kunnet begribe, Barnets ufigelige Længsel efter at gjense sit herlige Hjem, og hun udmaalede sig hans Glæde over at gjense sin Faders Hus. Hun kunde neppe vende sine Øjne fra de fjerne, sneklædte Tinder, der glødede i Aftenjolen —

men tilsidst rejste hun sig for at gaa og standsede kun for at læse Indskriften paa den lille simple Sten udenfor Kirkedøren:

Her hviler i Fred vor kjære Søn
Ulrik Berger,
Født 1860, gaact hjem 1873.

Hvad vil Du blive?

Mandens Livsgjerning, fremstillet enkeltvis.

[Forts.]

Anatomen Dr. Camper var den første Pionér, som vovede at træde i Skranken for den lemlestede Fod. Desværre var den Tid, da han foretog sig dette, paa Grund af politiske Forholde temmelig ugunstig for deslige Bestræbelser, og det synes, som om hans Skrift er blevet lidet paaagtet i de Kredse, hvor det nærmest skulde ventes, at det havde fundet Indgang; ja, det forblev endog temmelig ubekjendt. Ranshænde, at det ogsaa for Datidens Stomagere havde en altfor lærd Karakter, nok er det, Camper har ganske vist kæmpet for den gode Sag, men uden at der dengang mærkedes nogen Afslæggelse af den gamle Slendrian.

Underledes forholdt det sig efter Udgivelsen af Professor Dr. H. von Meyers og andre Mænds Skrifter. Muligens ogsaa den ligeledes først i denne Tid saa mægtig indtrængende Stomagerindustri, der gjorde Stomagerhaandværket Rangen stridig, bidrog sit til, at disse Haandværkere efter enkelte Fagbrødrers Initiativ greb denne vækente Lære og søgte at gjøre sig den nyttig i deres praktiske Arbejde, idet de gav deres Skotøj den af Lægerne foreskrevne Form, forsaavidt dette lod sig forene med Praksis og den, der havde bestilt Skotøjet, ikke vidste sig altfor forfængelig. Man havde og har fremdeles den forængelige Modedaarskab at kæmpe mod, og som fra gammel Tid har det fornemmelig været Kvinderne, der ikke saa snart kunde finde sig i istedetfor spidse at bruge forholdsvis brede, istedetfor rette med passende Krumning udstyrede (skæve) Støvler.

Imidlertid hørte ikke Stomagerne op med at virke videre paa det fundne Felt. De erhvervede sig mere og mere Kjendskab til Fodens anatomiske Beskaffenhed, som ved Forsærdigelsen af virkelig godt passende Skotøj er af stor Betydning og var det eneste, der under det kæmpemæssige Tryk paa Stomagerhaandværket egnede sig til at holde dette oppe fra ren Undergang. Dette Tryk øvedes af den fabrikmæssige Skoindustri, der fyldte alle Udsælgsteder med sit ofte meget tvivlsomme Produkt.

Blandt de for Fremskridt virkende Stomagere ser vi i allerførste Række den særdeles dygtige, intelligente Wiener Stomagermester Robert Knöfel,*) født i Sachsen, en Mand af betydelig, mangesidig Begavelse. Med en Kraft, der følger sin Lige, træder han i Marken for sin betrængte og ofte paa en ufornuftig Maade ringeagtete Stands Interesse; snart virker han som Faglærer til i Tale og Skrift at udvide den nyttige Kundskab; snart som Haandværkets Repræsentant hos Ministeriet til at sætte Ministrene ind i Haandværkets Stilling og de fornødne Skridt til sammes Fremhjælp; snart som Regjerings Udsending for paa fremmede Udstillinger at tage andre Nationers nyeste Fremskridt i Industrien, fornemmelig i Skomagerfaget i Øjehj; kort sagt, vi ser ham paa de mest forskjellige Felter, overalt virksom til Gunst for sit Fag og sine Kolleger, hos hvilke sidste han stod i høj Anseelse.

Det var fornemmelig Knöfel, som gjorde sig Møje med at bringe sit Haandværk paa andre og bedre Baner, og det lykkedes ham saa godt, som det efter Sagerens Stilling paa nogen Maade var muligt.

Vi kommer senere tilbage til hans Værker og Virksomhed, saavel som ogsaa til andre Mænds, men vi maatte omtale ham allerede her, ikke blot fordi enhver Stomager skulde ham sin Taknemmelighed og enhver, som vil blive Stomager, kan bruge ham til et lysende Forbillede, men ogsaa i Serdeleshed fordi han netop har en saa virksom Anrel i den Stomagerforholdenes nye Skikkelse, som vi her i Korthed skal berøre.

*) Født 5te Febr. 1834, død 14de Juni 1884.

Det er en bekjendt Sag, at der i vor Tid i næsten alle Erhverbsgrene er skeet et betydeligt Om-
sving i Forholdene; jeg sigter her til Fremrykningen
af de storindustrielle Bedrifter og Haandværkets deraf
følgende Tilbagegang.

Maskinens og Dampens Arbejde erstatter for en
hel Del Haandens; en Maskine leverer derhos lige-
saameget, som maatte hundrede og endnu flere Hæn-
der. Det følger heraf, at ved en Maskine spares der
flere Haandarbejdere, end der paa den anden Side
igjen trænges til dens Betjening. Dette har til
Følge, at mange Haandarbejdere, som haandværks-
mæssig har lært sit Fag, enten er uden Bestjæf-
tigelse eller kun kan finde saadan til yderlig slau
Betaling.

Dette sociale Onde finder vi, som ellers overalt,
ogsaa iærdeleshed inden Skoindustriens Omraade.
Den haandværksmæssige Bedrift er herunder den li-
dende Part. I Storindustrien har den faaet en
Konkurrent, der truer med efterhaanden at trykke den
tilside, ja maatte med Tiden ganske at ødelægge den.
Alle Klasers ugunstige Stilling fører ogsaa det med
sig, at der til Skomageren kommer færre Bestillinger
end før og det fordi, at mange Mennesker paa Grund
af de trykkende Forholde ikke har Raad til at for-
stæffe sig solid Støvl, jaaledes som de haandværks-
mæssige Skomagere leverer det, og er henviste til at
kjøbe billigere, men desværre ogsaa daarligere Varer.

Er da Skomagemesterens Produkter maatte ikke
engang af bedre Kvalitet end Fabrikvaren, saa maa
dette naturligtvis afholde en endnu større Del af Pu-
blikum fra at bære Støvler fra Mesterens Haand,
hvoraf igjen følger, at Haandværksmesterens Kunder-
kreds formindskes og Fabrikantens eller Udsælgerens
udvides.

Er endvidere de ved Haandarbejde forærdigede
Støvler, der er gjorte efter Bestilling og Maal, ikke
ganske efter Kundernes Ønske, saa er dette atter en
Grund mere for Publikum til at løbe til Fabrikud-
salget og søge, til de finder noget, der tiltaler dem.

Det fremgaar tydeligt af alt, hvad her er sagt,
at det nærværende paa Kundens beregnede Skomager-
arbejde, altsaa Skomagerhaandværkets Drift, er yderst
vanskelig stillet; det ligger ogsaa meget nær, at Sko-
mageren, hvis hans Forretning skal holde Stand,
maa besidde gode Kundsfaber, langt videregaaende, end
Publikum synes at antage. Ja, Publikum har i
denne Henseende, desværre, ganske urigtige Forestil-
linger. "Gutten er for dum til noget andet, han
maa blive Skomager!" siges der.

Vi paaastaar imidlertid, at ingen behøver at ind-
bilde sig, at han er altfor "klog" eller "forstandig"
til at blive Skomager.

Skomagerfaget fordrer som ethvert andet, maa-
ste mere ansæet Haandværk i høj Grad intelligente
Folk. Prof. Dr. Starke siger: "Jeg vil kalde en-
hver Skomager, som kan lave et Par gode Støvler,
en Kunstner!"

Vi kan med Tilfredsstillelse konstatere, at Dr.
Starke ikke er den eneste, der har saa høje Tanker
om en dygtig Skomager. Vi har ganske lignende
Udtalelser fra flere Læger, og enhver dannet Mand
vilde komme til den samme Overbevisning, hvis kun
de Fagkundskabere, som en duelig Skomagemester maa
besidde, var ham nogenlunde tilstrækkelig bekjendte.
Vistnok gives der desværre en Del Fagmænd, som
absolut vil stænge sig ude fra enhver Nyhed og et-
hvert Fremstridt i Bedriften. Disse regner vi dog
ikke med blandt Skomagerne; det er i det højeste
Skolapper eller Skoflikkere, som de fremstridende
Kolleger, der har tilegnet sig den tidsmæssige Fag-
dannelse, kalder dem. Til at blive en saadan Sko-
flikker hører da ikke saa meget: kort Læretid, ligeledes
hos en Skoflikker, være udlært og blive selvstændig!

Vi er nu komne til et ømt Punkt, hvor maatte
engang Haandværksordningen vil stride ind; det vilde
være paa høj Tid. Dette Misforhold ved Lærling-
uddannelsen skal vi ved Siden af andre Ting nær-
mere omtale nedenfor; det være os tilladt først at
godtgjøre, hvorfor en dygtig Skomagemester tilkom-
mer den samme Agtelse, som enhver anden i sit Fag
uddannet dygtig Mand.

(Fort.)

Fra Stjernernes Riger.

(Fort.)

VII.

Solens Hede.

Vi skal nu gaa over til at betragte vort
Solssystem. Der er indenfor den hele
moderne Videnskab ikke noget frugtbarere
Diskussionssemne end Solen og dens For-
bindelse med Jorden. For det første har
Solens Tiltrækningskraft den Funktion af tvinge
Jorden til at følge den Bane, hvori den fuldfører
sin aarlige Rejse. Den samme Funktion udfører So-
len ogsaa med de andre Planeter, der ligesom vor Jord
farer i Baner omkring den. Der er andre Funk-
tioner, hvori Solen mere ligesomt viser sig at være
vor Belgjører, nemlig ved at give os adskillige af de
Fornødenheder, vi trænger for at kunne leve. Den
første af disse er Varmen eller Heden, hvorved
Livet opholdes. Studiet af de Belgjæringer, som
Solen yder os i denne Henseende, aabner de mest
interessante Spørgsmaal for os. Som den store
Spreder af Lys til de omgivende Verdens forklarer
Solens Funktioner andre Grene af Videnskaben. Vi
skal nu søge at forklare de forskjellige Funktioner,
som Solen har at udføre, og vi skal vise, hvordan
det gaar til, at den er istand til at sende sine Bel-
gjæringer ned til Beboerne af denne Jord med en
Overflødighed, som ikke viser noget Tegn paa For-
mindskelse.

Lad os begynde med at overveje, hvormeget vi
er Solen takkyldige for, at den holder Jorden paa
den samme Bane Aar efter Aar. Det kunde synes,
som om vor Jord altid forsøgte at flygte fra Træl-
dommen under Solen. Hvis Solen vilde tilbageholde
den Tiltrækningskraft, hvorved Jorden holdes paa den
Bane, som den nu følger, saa maatte en frygtelig
Ulykke blive Følgen deraf. Vor Jord farer afsted
med en Fart af 4 Mil i Sekundet, og dersom So-
lens Tiltrækning ikke længere holdt den i Tømme,
vilde den ikke fortsætte med at gaa rundt i en Cirkel,
men vilde med én Gang fare afsted i en lige Linje
gjennem Rummet. Hvert Minut vilde føre os 250
Mil bort, og inden 100 Dage vilde vi være to Gange
saa langt borte fra Solen, som vi nu er. Dens Lys
og dens Varme vilde blive formindsket til en Fjerde-
part af den, vi nu glæder os ved. For hvert føl-
gende Minut vilde Solens Indflydelse blive mindre
og mindre, og det er næsten umødvendigt at tilføje,
at alt Liv vilde udde paa vor Klode. Det er der-
for tilfredsstillende at vide, at vi har tilstrækkelige
Grunde for vor Tro paa, at Solens Tiltrækning al-
drig vil afvige fra, hvad den nu er, og at der derfor
ikke er nogen Grund til at antage, at Livet vil blive
udryddet fra Jorden ved en Oplosning af Tiltræk-
ningsbaandet mellem Jorden og Solen.

Der er imidlertid en anden Del af Jordens
Forhold til Solen, og som er saa betydningsfuld, at
den nødvendig maa udgjøre Hovedemnet for vor Be-
tragtning. For Bevarelsen af Liv paa Jorden er det
ikke alene nødvendigt, at vor Jordts Afstand fra So-
len ikke i nogen større Grad afviger fra, hvad den
nu er, men ogsaa, at den samme Varmeudstråling
fra Solen vedvarer uden nogen paatagelig Foran-
dring. Disse Betragtninger medfører Spørgsmaal,
som ikke er lette at besvare. I Virkeligheden er det
kun i den sidste Tid, at Sagen er bleven egentlig for-
staaet. Vi har her at betragte ikke alene nogle Em-
ner af overordentlig Betydning med Hensyn til Livets
Bevarelse paa vor Jord, men ogsaa forskjellige viden-
skabelige Problemer af den højeste Interesse og Vig-
tighed. Vi skal derfor søge at gøre os Rede for,
hvordan det kan gaa til, at Solens Magt til at ud-
stråle Hede paa vor Jord vedligeholdes i en Ud-
strækning, som synes at være konstant: altid den
samme.

Der synes at være tilstrækkelig Grund til at
antage, at den Hede, som nu for Tiden udsendes fra
Solen, hverken er større eller mindre end den, som
vor Lysgiver udsender for Aarhundreder tilbage.
Hvor Vinstoffen og Olieværet nu grov, groede de
for tyve Aarhundreder siden.

Men nu ved vi, at et ophedet Legeme snart vil
blive koldt igen, hvis det ikke meddeles ny Varme.
Ligeledes med Solen; den maa ogsaa være denne Lov
underlagt. Hvis der ikke er en Fornødheds-Process,

hvorved Følgerne af det stadige Varmetab, som for-
aarages ved Varmeudstrålingen, ophæves, saa vil
Forarmelse og tilsidt fuldstændig Afkjøling finde
Sted. Dersom Solen derfor ikke modtager nogen ny
Forsyning af Varme, eller af hvad der er jævngodt
med Hede, saa maa tilsidt den Tid komme, da dens
Forraad paa Straalekraft vil være udtømt, og den
store Klode kan da ikke længere være en Lysets og
Livets Kilde for de Verdens, som kredser rundt den.

Den Varmemængde, som udsendes fra Solen,
er i Sandhed overordentlig. Jorden modtager kun
en yderlig liden Del af den udstrålede Varme. Det
vilde være let at vise, at Solen udspreder tilstrække-
ligt Lys og Varme til at holde to tusinde Millioner
Planeter i de samme lykkelige Forhold, som de, vor
Jord glæder sig ved. Den største Del af denne Var-
meudstråling tabes ganske. Bore Medrejsende —
Jupiter, Saturn, Venus, Merkur og Mars — op-
tager vistnok en liden Del af den Varme, som ellers
vilde gaa aldeles bort, men hele den Varmemængde,
som Planeterne tilfammen modtager, er yderlig liden,
sammenlignet med den Mængde, som strømmer ud i
Rummet og er gaact fra os for stedse. Den Var-
memængde, som Solen udstråler, er noget af det mest
forbausende i Naturen. Lad os ved Hjælp af nogle
saa Eksempler betragte Mængden af den Varmeud-
stråling, som vort store centrale Hjerte udsender.

Naar en Ingeniør skal konstruere Rjederne til
en Dampmaskine, maa han gøre det saa, at Rjed-
ernes Hedeblade faar en Størrelse, som svarer til det
Arbejde, som Maskinen skal udføre. Enhver Kvadrat-
Fod af Rjedelen, som udsættes for Ilden, formaar
at frembringe en vis Mængde Damp pr. Time og
kan betragtes som svarende til en vis Mængde Heste-
kraft. Lad os tænke os et Sted paa Solens Over-
flade, en Kvadrat-Fod stort, og lad os antage, at al
den Hede, som passerer gennem dette Sted paa sin
Vej ud i Rummet, kunde samles og anvendes til at
frembringe Damp i en Dampkøbe. Dampmængden
i den Rjedel vilde blive saa stor, at en mægtig Damp-
maskine paa 10,000 Hestekræfter kunde holdes i sta-
dig Bevægelse. En stor Atlanterhavshaad kunde dri-
ves med fuld Fart med en Varmeudvikling, ikke større
end den, som strømmer ud gennem enhver Kvadrat-
Fod paa Solen. Det vilde være let at vise, at
dersom Heden fra en Flade paa en eller to Acres
(4 a 8 Maal) kunde helt ud anvendes som Varme
under et System af Rjeder, saa vilde den frembringe
saa meget Damp, som vilde være tilstrækkelig til at
holde enhver Dampmaskine i Verden i fuld Virk-
somhed. (Fort.)

Lægeraad.

Spørgsmaalene maa formes saa korte og saa nøjagtige efter (Egghoms-
Symptomerne som muligt. Dpgivelse af Alder, Bostilling, Venemæde og fib-
ligere gjennemgaaede Egghomme ønskes gjerne. Kun Spørgsmaal fra Abon-
nenterne besvares, ligesom tydeligt Navn og Adresse maa opgives.

Spørgere i Amerika tunne ikke vente Svar før om ca. 4 Maanedere.

G. A. Seim.

Bortser. Man afklipper dem og ætser den med
Salpetersyre. Under Væskningen kan man omgive Bor-
ten med svensk Hestplaster, saa ikke Huden angribes.

Af "Illustreret Familieblad", som redigeres og
trykkes i Norge, udkommer hver Torsdag en amerikansk
Udgave i Decorah, Iowa. Prisen paa denne er 1
Dollar for Aaret, betalt i Forstud. Subscription
modtages ved hvert Kvartals Begyndelse, men ikke
for mindre end et Aar ad Gangen. Alle Bestillinger
maa være ledsagede af Forstudsbetaling og adresse-
res til

"Illustreret Familieblad."

Decorah, Iowa.

Indhold.

Præsten. Af V. L. [Fort.] — Solveig. Af Annette
Sble. [Fort.] — Hjættet. — Hvad vil Du blive? Skoma-
geren. [Fort.] — Fra Stjernernes Riger. [Fort.] De ven-
ter paa Fader. [Billede.] — Fra det nye Kristiania: Parti
fra Karl-Johansgade. [Billede.] — Fra det gamle Kristi-
ania: Kroten ved gamle Akerens Kirke. [Billede.] — Verfosien.
[Billede.] — Fredsforstyrrelsen. [Billede.] — Lægeraad.